

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« _____ » _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

8.15010001 Державне управління
(шифр і назва напрямку підготовки)

інститут, факультет, відділення

**Факультет інформаційних технологій
та управління**
(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02:36554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № 1722	
М.З. (підпис)	(прізвище, ініціал)
« _____ »	20 16 р.

2016 – 2017 навчальний рік

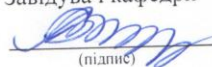
Робоча програма навчальної дисципліни Методологія системного підходу та наукових досліджень для студентів галузі знань 1501 «Державне управління», спеціальності 8.15010001 «Державне управління»

Розробник:

Орлова Наталія Сергіївна, професор кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор наук з державного управління

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління.
Протокол від «31» серпня 2016 року № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

Поспелова Т.В.
(прізвище та ініціали)

Богаченко Д.М.

© Орлова Н.С., 2016 р.
© Київський університет імені Бориса Грінченка,
2016 р.

Зміст

Пояснювальна записка.....	5
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
III. Програма.....	7
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень».....	10
V. Плани семінарських занять.....	11
VI. Завдання для самостійної роботи.....	17
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	19
VIII. Методи навчання.....	22
IX. Методичне забезпечення курсу.....	22
X. Підсумковий модульний контроль.....	22
XI. Рекомендована література.....	24

Пояснювальна записка

Технічний прогрес невід'ємно пов'язаний з досягненнями науки. Підвищення ефективності будь-якої діяльності можливе на базі широкого проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень та впровадження їх результатів у виробничу практику. Відповідно до цього запроваджуються нові, набагато вищі вимоги, до творчого потенціалу спеціалістів. Вони повинні вміти орієнтуватися у потоці науково-технічної документації, володіти новими науковими методами, знаходити раціональні технологічні і організаційні рішення.

Метою вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є надання студентам необхідних знань та вмінь з програмних питань дисципліни.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

- ✓ знати методи наукового пізнання та обробки даних та підходи щодо організації процесу наукового дослідження;
- ✓ вміти формувати задачі, добирати та аналізувати необхідну інформацію за темою наукового дослідження;
- ✓ здобути навички щодо користування сучасними методами наукових досліджень із використанням комп'ютерних технологій;
- ✓ вміти оформлювати отримані результати наукових досліджень.

Успішне засвоєння дисципліни і належна підготовка до екзамену можливі тільки за умови систематичної роботи студентів над навчальним матеріалом.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідних завдань, досліджень, зокрема, індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) студентів з актуальних проблем наукових досліджень. розвитку, становлення, реформування сфери організації підприємства на засадах нових наукових підходах та використовуючи ефективні методи дослідження для удосконалення моделей, технологій системи управління та управлінської діяльності керівників.

Кількість годин, відведених навчальним закладом на вивчення дисципліни становить 90 год., із них 6 год. лекцій, 4 год. – семінарські заняття, 4 год. – модульний контроль, 76 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Методологія системного підходу та наукових досліджень» завершується підсумковим модульним контролем у формі екзамену.

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Суб'єкти процесу вивчення навчальної дисципліни: студент і викладач вищого навчального закладу у їхній розвивальній педагогічній взаємодії.

Курс – 4	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 кредити Змістові модулі – 3 модулі Загальний обсяг дисципліни (години): 90 годин	Галузь знань - 1501 «Державне управління» Спеціальність 8.15010001 «Державне управління» Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»	Нормативна Рік підготовки: 7 Семестр 1 Аудиторні заняття: 10 години з них • лекції (теоретична підготовка) 6 годин • семінарські заняття – 4 годин • модульний контроль – 4 години • самостійна робота – 76 години Вид контролю: залік

II. Тематичний план навчальної дисципліни

№	Назва теоретичних розділів	Кількість годин					
		усього	Лекц.	Сем.	Інд. роб.	Сам. роб.	Підсумк. контроль
Змістовий модуль I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ							
1	Організація науково-дослідної роботи та основи наукознавства	14	2	2		10	
2	Вибір напрямку наукового дослідження	10	-	-		10	
3	Пошук, накопичення та обробка науково-технічної інформації	12	-	-		10	2
Змістовий модуль II. ЗАГАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ							
4	Основи теоретичних досліджень	12	2	-		10	
5	Організація експериментальних досліджень	10	-	-		10	-
Змістовий модуль III. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ							
6	Обробка результатів експериментальних досліджень	10	-	-		10	
7	Оформлення результатів наукової роботи	14	2	2		10	
8	Застосування та ефективність наукових досліджень	8	-	-		6	2
	Модульний контроль						4
	Разом за навчальним планом	90	6	4		76	4

III. Програма

Змістовий модуль I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лекція 1.

Тема лекції: Організація науково-дослідної роботи та основи наукознавства (2 год.)

Понятійний апарат. Класифікація наук. Змістом науки є: теорія як система знань, що є формою суспільної свідомості; суспільна роль у практичному використанні рекомендацій для виробництва благ, що є життєвою потребою людей. Головна функція науки — пізнання об'єктивного світу. Функцією науки є розвиток системи знань, що сприяють найбільш раціональні організації виробничих відносин і використанню продуктивних сил. Вона містить у собі ряд конкретних функцій: *пізнавальну* — задоволення потреби людей у пізнанні законів природи і суспільства; *культурно-виховну* — розвиток культури і формування нової людини; *практично-діючу* — удосконалювання виробництва і системи суспільних відносин, тобто функцію безпосередньої продуктивної сили матеріального виробництва.

Організація наукової діяльності в Україні. Структура НАН України.

Семінар 1. Організація науково-дослідної роботи та основи наукознавства (2 год.)

Лекція 2.

Тема лекції : Вибір напрямку наукового дослідження (2 год.).

Наукове дослідження – це процес вивчення певного об'єкта (предмета або явища) з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах раціонального використання у практичній діяльності людей. Класифікація наукових досліджень за різними ознаками. Науково-дослідницька діяльність студентів. Стадії науково-дослідного процесу. Організаційна структура науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі. Вибір теми та реалізація дослідження. Уточнення проблеми (теми) і складання початкового плану науково-дослідної роботи.

Семінар 2. Вибір напрямку наукового дослідження (2 год.).

Лекція 3.

Тема лекції: Пошук, накопичення та обробка науково-технічної інформації (2 год.)

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній

роботі. Техніка роботи зі спеціальною літературою. Визначення системи показників, що підлягають збору в процесі спостереження. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Економічна інформація, її класифікація і використання в дослідженнях. Організація проведення збору і документальне оформлення отриманої інформації. Інформація за професійною інформаційною комунікацією. Бібліографічні джерела технічної інформації. Техніка роботи зі спеціальною літературою. Основними видами патентної документації.

Семінар 3. Пошук, накопичення та обробка науково-технічної інформації (2 год.)

Основні поняття модулю: наука, наукове дослідження, науково-дослідна робота, тема наукового дослідження, план наукового дослідження, види наукових досліджень, інформаційне забезпечення наукового дослідження, бібліографія, патент.

Змістовний модуль II. ЗАГАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ

Лекція 4.

Тема лекції: Основи теоретичних досліджень (2 год.)

Мета та завдання теоретичних досліджень. Етапи теоретичних досліджень. Методи наукових теоретичних досліджень. ***Теорія*** – це упорядкована система простіших форм теоретичного відтворення дійсності: наукових ідей, концепцій, принципів, понять, положень і тверджень (постулатів, аксіом). Спроможність наукової теорії адекватно відобразити сутність явищ і процесів, глибина їх висновків значною мірою залежать від зрілості та досконалості наукових понять, якими вона оперує як основу упорядкування знань. Елементи наукової теорії: принципи, наукова новизна, наукова концепція, наукова ідея. Методи, функції, аспекти методології. Методи теоретичних досліджень, методи емпіричних досліджень.

Семінар 4. Основи теоретичних досліджень (2 год.)

Лекція 5.

Тема лекції: Організація експериментальних досліджень (2 год.)

Поняття експерименту. Класифікація експериментів. Поняття методології експерименту та його основні етапи. Визначення мети і задач експерименту. Організація робочого місця експериментатора, ведення запису. математична обробка результатів експерименту. Математико-статистичний аналіз результатів експерименту. Графічне оформлення результатів досліджень. Методи підбору емпіричних формул.

Семінар 5. Організація експериментальних досліджень(2 год.)

Основні поняття модулю: поняття теорії, науковий принцип, наукова концепція, основні риси наукового дослідження, мета, об'єкти наукового дослідження, розділи науково-дослідної роботи, методологія, методи наукового дослідження, експеримент.

Змістовий модуль III. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лекція 7.

Тема лекції. Оформлення результатів наукової роботи (2 год.)

План викладу наукової роботи та вимоги до її текстової частини. Вимоги щодо нумерації складових роботи. Вимоги до оформлення складових текстової частини роботи. Вимоги до оформлення додатків. Вимоги до оформлення списку використаних джерел (літератури). Види досягнень наукових досліджень: стаття, реферат, монографія, дисертація, винахід, методичні матеріали, наукові відкриття.

Семінар 7. Оформлення результатів наукової роботи (2 год.)

Основні поняття модулю: структура наукової роботи, стаття, реферат, монографія, дисертація, винахід, методичні матеріали, наукові відкриття.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія системного підходу та наукових досліджень»

Разом: 90 год., лекції – 6 год., семінарські заняття – 4 год., самостійна робота – 76 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I-II	III-IV	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII	XIII-XIV	XV-XVI		
Модулі	ЗМ1				ЗМ2			ЗМ3		
Назва модуля	ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				ЗАГАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ			РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ		
Кількість балів за модуль	56				44			52		
Лекції	1	2	4	4		5		6		
Дати										
Теми Лекцій (1 бал)	Організація науково-дослідної роботи та	Вибір напряму наукового дослідження	Пошук, накопичення та обробка науково-	Основи теоретичних досліджень		Організація експериментальних досліджень		Оформлення результатів наукової роботи		
Теми семінарських Занять (1 бал)	Організація науково-дослідної роботи та	Вибір напряму наукового дослідження	Пошук, накопичення та обробка науково-	Основи теоретичних досліджень		Організація експериментальних досліджень		Оформлення результатів наукової роботи		
Самостійна робота	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)		Табл. 6.1 (10 балів)		Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1(25 балів)				Модульна контрольна робота 2(25 балів)			Модульна контрольна робота 3(25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік (40 балів)									

V. Плани семінарських занять
Змістовний модуль I ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінарське заняття 1.

Тема: Організація науково-дослідної роботи та основи наукознавства (2 год).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності
2. Понятійний апарат. Класифікація наук
3. Організація наукової діяльності в Україні

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Баскаков А. Я. Методология научного исследования [Текст]: [учеб. пособие для студентов вузов] / А. Я. Баскаков, Н.В. Туленков; Межрегион. акад. упр. персоналом. – 2-е изд., испр. – К.: МАУП, 2004. – 213 с. – Библиогр.: с. 208 – 212.
2. Добров Г. М. Наука о науке: начала науковедения [Текст] / Г. М. Добров. – 3-е изд., доп. и перераб. – К.: Наук. думка, 1989. – 302 с.
3. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти [Текст] / С. М. Ніколаєнко. – К.: Прок-Бізнес, 2007. – 175 с. – Бібліогр.: с. 107-108.
4. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів [Текст] / М. І. Соловей [та ін.]. – К.: Ленвіт, 2004. – 143 с. – Бібліогр.: с. 142-143.
5. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

Додаткові джерела

6. Довідник здобувача наукового ступеня [Текст]: зб. нормат. док. та ін форм. Матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / [упорядкув. Ю. І. Цеков]; за ред. Р. В. Бойка. – 3-тє вид., виправл. та доповн. – К.: Ред. «Бюл. Вищ. атестат. коміс. України»: Толока, 2006. – 72 с.
7. Лудченко А. А. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак; под ред. А. А. Лудченко. – К.: Знання, 2000. – 113 с.
8. Лузан П. Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів [Текст]: монографія / П. Г. Лузан. – К.: Нац. аграр. ун-т, 2004. – 271 с. – Бібліогр.: с. 254-271.

9. Маригодов В. К. Теория и практика научных исследований [Текст] / Маригодов В. К., Тихонов Г. А. ; Севастоп. нац. техн. ун-т. – Севастополь : СевНТУ, 2007. – 247 с.

Семінарське заняття 2.

Тема: Вибір напрямку наукового дослідження (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення
2. Науково-дослідницька діяльність студентів
3. Вибір теми та реалізація дослідження

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Свердан М. М. Основи наукових досліджень [Текст]: навч. посіб. / М. М. Свердан, М. Р. Свердан; М-во фінансів України, Буковин. держ. фін. акад. – Чернівці: Рута, 2006. – 351 с. – Бібліогр.: с. 351-352.
2. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень [Текст]: підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2007. – 317 с. – (Серія «Вища освіта ХХІ століття»). – Бібліогр.: с. 295-317.
3. Технологія наукових досліджень (схеми на приклади) [Текст]: навч. посіб. / [уклад. Дороніна М.С.]; Харк. нац. екон. ун-т. – [2-ге вид., виправл. і доповн.]. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 101 с.
4. Філінюк А. Г. Наукова робота студента [Текст]: Метод. Рек. Для студентів і магістрантів усіх спец. і форм навчання. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, 2007. – 74 с. – Бібліогр.: с. 63-64.
5. Цоцюра С. В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень [Текст]: конспект лекцій / С. В. Цоцюра; Київ. нац. ун-т буд.-ва і архіт. – К.: КНУВА, 2004. – 43 с. – Бібліогр.: с. 42-43.

Додаткові джерела

6. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти [Текст] / С. М. Ніколаєнко. – К.: Прок-Бізнес, 2007. – 175 с. – Бібліогр.: с. 107-108.
7. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів [Текст] / М. І. Соловей [та ін.]. – К. : Ленвіт, 2004. – 143 с. – Бібліогр.: с. 142-143.

8. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

Семінарське заняття 3.

Тема: Пошук, накопичення та обробка науково-технічної інформації (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
3. Техніка роботи зі спеціальною літературою

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

IV. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

Основні джерела

1.Цоцюра С. В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень [Текст]: конспект лекцій / С. В. Цоцюра; Київ. нац. ун-т буд.-ва і архіт. – К.: КНУВА, 2004. – 43 с. – Бібліогр.: с. 42-43.

2.Чернець М. В. Організація наукових досліджень та їх статистичний аналіз [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Чернець М. В., Цекот Д. Д.; Дрогобич. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, Люблін. політехн. ін-т. – Дрогобич: ДППУ, 2006. – 214 с. – Бібліогр.: с. 209-212.

3. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця [Текст]: посіб. для аспірантів і здобувачів наук. ступеня / А. М. Черній; заг. ред. Ібатуллін І. І.; Нац. аграр. ун-т. – К.: Арістей, 2004. – 231 с.

4. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст]: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.

5. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт [Текст]: навч. посіб. / Р. Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 361 с. – Бібліогр.: с. 359-361.

Додаткові джерела

6. Довідник здобувача наукового ступеня [Текст]: зб. нормат. док. та ін форм. Матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / [упорядкув. Ю. І. Цеков]; за ред. Р. В. Бойка. – 3-тє вид., виправл. та доповн. – К.: Ред. «Бюл. Вищ. атестат. коміс. України»: Толока, 2006. – 72 с.

7. Лудченко А. А. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак; под ред. А. А. Лудченко. – К.: Знання, 2000. – 113 с.

8. Лузан П. Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів [Текст]: монографія / П. Г. Лузан. – К.: Нац. аграр. ун-т, 2004. – 271 с. – Бібліогр.: с. 254-271.

Змістовий модуль 2 ЗАГАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ

Семінарське заняття 4.

Тема: Основи теоретичних досліджень (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Мета та завдання теоретичних досліджень
2. Етапи теоретичних досліджень
3. Методи наукових теоретичних досліджень

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст]: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
2. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт [Текст]: навч. посіб. / Р. Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 361 с. – Бібліогр.: с. 359-361.
3. Шкарабура М. Г. Методологія і методика наукових досліджень [Текст]: [навч. посіб.] / Шкарабура М. Г., Галицька А. А. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2004. – 79 с. – Бібліогр.: с. 77-79.

Додаткові джерела

4. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти [Текст] / С. М. Ніколаєнко. – К.: Прок-Бізнес, 2007. – 175 с. – Бібліогр.: с. 107-108.
5. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів [Текст] / М. І. Соловей [та ін.]. – К.: Ленвіт, 2004. – 143 с. – Бібліогр.: с. 142-143.
6. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

Семінарське заняття 5.

Тема: Організація експериментальних досліджень (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Поняття експерименту.
2. Класифікація експериментів
3. Поняття методології експерименту та його основні етапи
4. Визначення мети і задач експерименту

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

IV. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст]: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
2. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт [Текст]: навч. посіб. / Р. Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 361 с. – Бібліогр.: с. 359-361.
3. Шкарабура М. Г. Методологія і методика наукових досліджень [Текст]: [навч. посіб.] / Шкарабура М. Г., Галицька А. А. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2004. – 79 с. – Бібліогр.: с. 77-79.

Додаткові джерела

4. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти [Текст] / С. М. Ніколаєнко. – К.: Прок-Бізнес, 2007. – 175 с. – Бібліогр.: с. 107-108.
5. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів [Текст] / М. І. Соловей [та ін.]. – К.: Ленвіт, 2004. – 143 с. – Бібліогр.: с. 142-143.
6. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

Змістовий модуль III РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінарське заняття 7.

Тема: Оформлення результатів наукової роботи (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. План викладу наукової роботи та вимоги до її текстової частини
2. Вимоги щодо нумерації складових роботи
3. Вимоги до оформлення складових текстової частини роботи

4. Вимоги до оформлення додатків
 5. Вимоги до оформлення списку використаних джерел (літератури)
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Цоцюра С. В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень [Текст]: конспект лекцій / С. В. Цоцюра; Київ. нац. ун-т буд.-ва і архіт. – К.: КНУВА, 2004. – 43 с. – Бібліогр.: с. 42-43.
2. Чернець М. В. Організація наукових досліджень та їх статистичний аналіз [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Чернець М. В., Цекот Д. Д.; Дрогобич. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, Люблін. політехн. ін-т. – Дрогобич: ДППУ, 2006. – 214 с. – Бібліогр.: с. 209-212.
3. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця [Текст]: посіб. для аспірантів і здобувачів наук. ступеня / А. М. Черній; заг. ред. Ібатуллін І. І.; Нац. аграр. ун-т. – К.: Арістей, 2004. – 231 с.
4. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст]: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
5. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт [Текст]: навч. посіб. / Р. Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 361 с. – Бібліогр.: с. 359-361.

Додаткові джерела

6. Довідник здобувача наукового ступеня [Текст]: зб. нормат. док. та ін форм. Матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / [упорядкув. Ю. І. Цеков]; за ред. Р. В. Бойка. – 3-тє вид., виправл. та доповн. – К.: Ред. «Бюл. Вищ. атестат. коміс. України»: Толока, 2006. – 72 с.
7. Лудченко А. А. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак; под ред. А. А. Лудченко. – К.: Знання, 2000. – 113 с.
8. Лузан П. Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів [Текст]: монографія / П. Г. Лузан. – К.: Нац. аграр. ун-т, 2004. – 271 с. – Бібліогр.: с. 254-271.

VI. Завдання для самостійної роботи

Підготовка доповідей за наступними питаннями:

1. Наукова діяльність. Види наукової діяльності.
2. Проблема підвищення ефективності наукової діяльності.
3. Історичні етапи науки.
4. Наука XX століття і початку XXI століття: характерні особливості.
5. Поняття наукової та методологічної культури.
6. Основні методи емпіричного пізнання.
7. Форми і методи теоретичного пізнання.
8. Місце системного підходу в наукових дослідженнях.
9. Методологічні традиції і теорії.
10. Система підготовки й атестації наукових кадрів.
11. Науково-дослідницька діяльність студентів: цілі, задачі, форми.
12. Пошук інформації в процесі наукової роботи: загальна характеристика.
13. Поняття "інформаційний пошук". Етапи інформаційного пошуку.
14. Методика роботи з текстом як з джерелом наукової інформації.
15. Курсова робота: основні вимоги до підготовки й оформлення.
16. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.
17. Наукова публікація як представлення результатів наукового дослідження.
18. Методика підготовки й оформлення публікацій.
19. Основні вимоги до дисертаційного дослідження.
20. Що являють собою факти, наукові закони, поняття, принципи, концепції, парадигма?
21. Дайте визначення теорії, методології, методики, поясніть відмінності цих базових понять пізнання.
22. Поясніть зміст і функції поняття методологія.
23. Охарактеризуйте методологічні рівні пізнання та їх взаємодію.
24. Назвіть і поясніть основні напрямки філософської та загальнонаукової методології.
25. Що являють собою факти, наукові закони, поняття, принципи, концепції, парадигма?
26. Розкрийте суть досліджень на емпіричному рівні пізнання.
27. Розкрийте суть досліджень на теоретичному рівні пізнання.
28. Охарактеризуйте дискрептивну функцію наукових досліджень.
29. Охарактеризуйте інтерпретативну функцію наукових досліджень.
30. Порівняйте методологічний зміст сенсуалізма та раціоналізма. Які переваги і недоліки має кожна з цих напрямків?
31. Охарактеризуйте емпіричний рівень пізнання.
32. Охарактеризуйте функціональну структуру міста.
33. Охарактеризуйте показники, які необхідно врахувати при вивченні ролі і місце галузі в системі господарського комплексу території.
34. Розкрийте чинники, що впливають на розвиток та розміщення галузі промисловості.

35. Розкрийте економічні показники, які характеризують ефективність розвитку галузей промисловості (регіонів, міст)

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і перелік виконання самостійної роботи студентами, подано у таблиці.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль до теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ			
Тема 1. Організація науково-дослідної роботи та основи наукознавства (10 годин)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	I-II
Тема 2. Вибір напрямку наукового дослідження (5 годин)	Семінарське заняття, підсумкове тестування,	10	I-II
Тема 3. Пошук, накопичення та обробка науково-технічної інформації (5 годин)	Семінарське заняття, підсумкове тестування, модульний контроль	20	III-IV
Змістовий модуль II. ЗАГАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ			
Тема 4. Основи теоретичних досліджень (10 годин)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	III-IV
Тема 5. Організація експериментальних досліджень (10 годин)	Семінарське заняття, підсумкове тестування модульний контроль,	10	III-IV
Змістовий модуль III. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ			
Тема 6. Обробка результатів експериментальних досліджень (10 годин)	підсумкове тестування	10	VI-VII
Тема 7. Оформлення результатів наукової роботи (5 годин)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	VI-VII
8. Застосування та ефективність наукових досліджень (5 годин)	модульний контроль, підсумкове тестування	20	VIII-IX
Разом 60 год.	Разом 100 балів		

VII. Система поточного і підсумкового контролю знань

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок: збільшення кількості підсумкових балів до 100 балів.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ зп	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	
1	Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	1	1	
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	1	1	
3	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	10	3	30	2	20	3	30	
4	Робота на семінарському занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія)	5	3	15	2	10	1	5	
5	Виконання тестового контролю, експрес-контроль	10	3	30	2	20	3	30	
6	Виконання модульної контрольної роботи	20	1	25	1	25	1	25	
	Макс. кількість балів за видами діяльності студента			101		74		87	

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

**Методика розрахунків
модульної і семестрової оцінок студента**

№ зп	Оцінка студента	Макс. оцінка	Модуль 1		Модуль 2	
1	Максимальна підсумкова модульна оцінка (ММ)			30		30
2	Фактична кількість балів студента за змістовими модулями (приклад) (ФБ)			102		130
3	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	60				
4	Залікова рейтингова оцінка (Е)	40				20
5	Підсумкова модульна оцінка студента $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$			27		28
6	Підсумкова семестрова мод. оцінка $C = \Sigma(\text{ФБ}) / \Sigma(\text{МВ}) * \text{МС}$					55
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка $P = C + E$					75/C

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування, підсумкова письмове тестування, звіт, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестове опитування.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у систему оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	Оцінка за національною шкалою	
A	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов’язкового матеріалу	90 – 100 балів	відмінно	Зараховано
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов’язкового матеріалу	82 – 89 балів	добре	
C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	75 – 81		
D	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю помилок	69 – 74	задовільно	
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	60 – 68		
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю перескладання за умови самостійного опрацювання	35 – 59	незадовільно	Незараховано
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	1 – 34		

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульних контрольних робіт.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп’ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, психодіагностика, ділові ігри, тренінги.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

X. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Етапи розвитку науки.
2. Види наукових досліджень.
3. Мета науки.
4. Основні характеристики процесу наукового пізнання.
5. Діалектика як метод наукового пізнання.
6. Альтернативність діалектики і метафізики як методів пізнання.

7. Базові підходи в теорії пізнання.
8. Методологічна основа наукового дослідження.
9. Етапи наукового дослідження.
10. Поняття теорії. Наукова теорія. Структура наукової теорії.
11. Основні характеристики наукової теорії.
12. Стадії науково-дослідного процесу.
13. Предмет, об'єкт, гіпотеза наукового дослідження.
14. Види гіпотез, стадії розвитку гіпотез.
15. Проблеми наукового пошуку.
16. Поняття методології.
17. Перші історичні методологічні підходи.
18. Методи наукового знання.
19. Класифікація методів за критеріями.
20. Поняття політичного дослідження. Об'єкт, предмет, суб'єкт політичного дослідження.
21. Структура наукового дослідження.
22. Структура політичного дослідження.
23. Рівні(аспекти) політичного дослідження.
24. Принципи політичного дослідження.
25. Класичні теоретичні методи політичного дослідження (традиційний, системного аналізу, структурно-функціональний, порівняльний, групове дослідження, біхевіористський метод).
26. Емпіричні методи отримання політичних даних (анкетування, стандартизоване анкетування, технологія вибірки, вивчення документів, спостереження, конвент-аналіз, соціометрія, експеримент (моделювання), експертні оцінки).
27. Формально-логічні методи отримання нових знань (описання та пояснення, порівняння та аналогія, аналіз та синтез, доведення та спростування, формалізація (абстрагування, ідеалізація, узагальнення)).
28. Сутність системного підходу.
29. Принципи системного підходу.
30. Системний аналіз як науковий метод пізнання.
31. Системологічний підхід: сутність та особливості застосування.
32. Сутність системного підходу до політичних досліджень та історія його виникнення і розвитку.
33. Стадії здійснення системного підходу щодо дослідження політичних явищ і діяльності та їх логічний зв'язок.
34. Структурний аналіз та його завдання щодо вивчення компонентів системи як необхідних і достатніх, установлення зв'язків між ними та співпорядкованості.
35. Функціональний аналіз у межах системного підходу і його складові.
36. Класифікація загальнонаукових методів у політичних дослідженнях.
37. Метод спостереження в політичних дослідженнях.
38. Метод експерименту в політичних дослідженнях.

39. Статистико-математичні методи в політичних дослідженнях як основні та допоміжні засоби узагальнення.
40. Історичні методи в політичних дослідженнях.
41. Культурологічні методи в політичних дослідженнях.
42. Форми опитування в політичних дослідженнях.
43. Зміст опитування в політичних дослідженнях.
44. Класифікація методів наукового пізнання та їх характеристика.
45. Загальнофілософські та загальнонаукові методи пізнання.
46. Спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні методи.
47. Творча діяльність дослідника.
48. Наукова фантазія та інтуїція.
49. Основні особистісні якості дослідника.
50. Роль і функції наукового керівника магістерської роботи.
51. Принципи раціональної організації наукової діяльності.
52. Технологія наукової діяльності.
53. Послідовність етапів наукового дослідження.
54. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Складання бібліографії.
55. Апробація і впровадження результатів наукового дослідження у практику.
56. Сутність дипломної роботи, її структура. Сутність, мета і завдання дипломної роботи.
57. Особливість науково-дослідної роботи у ВНЗ.
58. Кафедра як головний науковий осередок вищої школи.
59. Система науково-дослідної роботи у вищій школі.
60. Спеціальні наукові підрозділи у вищих навчальних закладах.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні джерела

1. Баскаков А. Я. Методология научного исследования [Текст]: [учеб. пособие для студентов вузов] / А. Я. Баскаков, Н.В. Туленков; Межрегион. акад. упр. персоналом. – 2-е изд., испр. – К.: МАУП, 2004. – 213 с. – Библиогр.: с. 208 – 212.
2. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис [Текст]: Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT): ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Вид. офіц. – Введ. 2007-07-01. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 47с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
3. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Т. П. Білоусова, Ю. О. Маркітантов; Кам'янець-Поділ. держ. ун-т. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, 2004. – 119 с. – Библиогр.: с. 90-92.
4. Білуха М. Г. Основи наукових досліджень [Текст]: підруч. для студ. екон. спец. вузів / М. Г. Білуха. – К.: Вища шк., 1997. – 271 с.

5. Васильев И. Г. Социологические исследования в библиотеках [Текст]: практ. пособие / И. Г. Васильев, М. Е. Илле, Д. К. Раввинский. – СПб.: Профессия, 2001. – 176 с. – (Библиотечный практикум).
6. Видання. Основні види. Терміни та визначення [Текст]: ДСТУ 3017-95. – Введ. 23.05.95. – К.: Держспоживстандарт України, 1995. – 45с.
7. Вовканич С. Активізація наукової діяльності молоді в системі інноваційного розвитку [Текст] / С. Вовканич, О. Риндзак; НАН України, Ін-т регіон. дослідж. – Л.: ІРД НАН України, 2006. – 184с.
8. Воротіна Л. І. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту [Текст]: посібник для асп. і здобувачів наук. ступеня / Л. І. Воротіна, В. Є. Воротін, С. О. Гуткевич; Європ. ун-т. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 76 с.
9. Добров Г. М. Наука о науке: начала науковедения [Текст] / Г. М. Добров. – 3-е изд., доп. и перераб. – К.: Наук. думка, 1989. – 302 с.
10. Довідник здобувача наукового ступеня [Текст]: зб. нормат. док. Та ін форм. Матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / [упорядкув. Ю. І. Цеков]; за ред. Р. В. Бойка. – 3-тє вид., виправл. та доповн. – К.: Ред. «Бюл. Вищ. атестат. коміс. України»: Толока, 2006. – 72 с.
11. Документація. Звіти у сфері науки і техніки: структура і правила оформлення [Текст] : ДСТУ 3008-95. – Введ. 23.02.95. – К.: Держспоживстандарт України, 1995. – 38 с.
12. Здобувачу наукового ступеня [Текст]: метод. рек. / [упоряд. С. В. Сьомін]; Міжрегіон. акад. упр. персоналом, – К.: МАУП, 2002. – 184 с.
13. Зосимов А. М. Дисертаційні помилки [Текст] / А.М. Зосимов, В. П. Голік. – [3-тє вид., переробл. і доповн.], – Х.: Інжек, 2005. – 215 с.: іл., табл.. – Бібліогр.: с. 206-210.
14. Каліцький Б. А. Прикладне наукознавство [Текст] / Б. А. Каліцький; НАН України, Центр дослідж. наук.- техн. Потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – К.: Фенікс, 2007. – 464 с.
15. Коханко О. М. Основи науково-педагогічних досліджень [Текст]: навч. посіб. / О. М. Коханко. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 254 с. – Бібліогр.: с. 216-220.
16. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор. 2006. – 204 с.
17. Кузин Ф. А. Кандидатская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты [Текст]: практ. пособие для аспирантов и соискателей учен. степ. / Феликс Алексеевич Кузин. – М.: ось-89, 1998. – 208 с.
18. Кузин Ф. А. Магистерская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты [Текст]: практ. пособие для студ.-магистрантов / Феликс Алексеевич Кузин. – М.: Ось-89, 1997. – 302 с.
19. Кушнарченко Н.М. Наукова обробка документів [Текст]; підручник / Н.М. Кушнарченко, В.К. Удалова. – 4-те вид., переробл. і доповн.

– К.: Знання, 2006. – 334 с. – (Серія «Вища освіта ХХІ століття»). – Бібліогр.: с. 330-334.

Додаткові джерела

20. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение [Текст]: учебник / Н. Н. Кушнарєнко. – 7-е изд., стер. – К.: Знання, 2006. – 459 с. – (Высшее образование ХХІ века).

21. Лудченко А. А. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Прима; под ред. А. А. Лудченко. – К.: Знання, 2000. – 113 с.

22. Лузан П. Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів [Текст]: монографія / П. Г. Лузан. – К.: Нац. аграр. ун-т, 2004. – 271 с. – Бібліогр.: с. 254-271.

23. Маригодов В. К. Теория и практика научных исследований [Текст] / Маригодов В. К., Тихонов Г. А. ; Севастоп. нац. техн. ун-т. – Севастополь : СевНТУ, 2007. – 247 с.

24. Методические рекомендации по работе над кандидатской диссертацией по техническим наукам для соискателей ученых степеней и аспирантов всех форм подготовки [Текст] / [сост.: А. Т. Ашерев, А. И. Губинский]. – Х.: ХЗПИ, 1998. – 64 с.

25. Методологические вопросы науковедения [Текст] / под ред. В. И. Оноприенко. – К. : УкрИНТЭИ, 2001. – 323 с.

26. Мигаль В. Д. Теорія і методи наукової творчості [Текст]: навч. посіб. / В.Д. Мигаль ; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – 423 с. – Бібліогр.: с. 418-420.

27. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту [Текст] / І.В. Мороз., – К., 1997, – 56 с.

28. Мортук В. В. Основи наукових досліджень [Текст]: тексти лекцій / В. В. Мортук ; Дрогобич. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, - Дрогобич : Вимір, 2005. – 142 с. – Бібліогр.: с. 141-142.

29. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти [Текст] / С. М. Ніколаєнко. – К.: Прок-Бізнес, 2007. – 175 с. – Бібліогр.: с. 107-108.

30. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів [Текст] / М. І. Соловей [та ін.]. – К. : Ленвіт, 2004. – 143 с. – Бібліогр.: с. 142-143.

31. Адлер Ю. П., Маркова Е. В., Грановский Ю. В. Планирование эксперимента при поиске оптимальных условий. – М.: Наука, 1976. – 279 с.

32. Білей П. В., Довга Н. Д., Ханик Я. М. та ін.. Методологія наукових досліджень технологічних процесів: Навч. посіб. – Л.: Панорама, 2003. – 182 с.

33. Визняк О. Т., Желих В. М. Основи наукових досліджень у будівництві: Навч. посіб. – Л. : НУ «Львівська політехніка», 2003. – 176 с.

34. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки: Структура і правила оформлення. – К.: Держстандарт, 1995. – 190 с.
35. Дудюк Д. Л. Основи моделювання і оптимізації процесів і систем лісовиробничого комплексу: Навч. посіб. – К.: ІСДО, 1995. – 290 с.
36. Душинский В. В., Пуховский Е. С., Радченко С. Г. Оптимизация технологических процессов в машиностроении / Под общ. ред. Г. Э. Таурита. – К. : Техника, 1977. – 176 с.
37. Душинський В. В. Основи наукових досліджень. Теорія і практика з програмним забезпеченням: Навч. посіб. – К. : КПІ, 1998. – 408 с.
38. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 7. – С. 32.
39. Кірик М. Д., Озимок Ю. І. Вплив загострення багато чашковим абразивним інструментом сталевих ножів на температуру в зоні шліфування та мікротвердість леза // Вісн. ХНТУСГ. Техніч. сервіс АПК, техніка та технологія у с.-г. машинобудув. – 2005. – Вип. 40. – С. 285-290.
40. Шостак В. В., Григор'єв А. С., Пилипчук М. І. Досвід використання віртуальних технологій для моделювання лабораторних робіт // Нові технології навчання. – 2004. – Вип. 37. – С. 3-11
41. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів [Тескт] / М. І. Соловей [та ін.]. – К.: Ленвіт, 2004. – 143 с. – Бібліогр.: с. 142-143.
42. Переліки форми документів, які використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників [Текст] // Бюл. ВАК України. – 2007. - № 6. – С. 2-48.
43. Пілющенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення [Тескт]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Л. Пілющенко, І. В. Шкрабак, Е. І. Словенко. – К.: Лібра, 2004. – 343 с. – Бібліогр.: с. 343.
44. Пушкарь А. И. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности [Тескт]: учеб. пособие / Пушкар А. И., Потрашкова Л. В.; Харьк. нац. экон. ун-т. – Х.: ИНЖЕК, 2006. – 279 с. – библиогр.: с. 275-279.
45. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Тескт]: навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.
46. Свердан М. М. Основи наукових досліджень [Тескт]: навч. посіб. / М. М. Свердан, М. Р. Свердан; М-во фінансів України, Буковин. держ. фін. акад. – Чернівці: Рута, 2006. – 351 с. – Бібліогр.: с. 351-352.
47. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень [Тескт]: підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2007. – 317 с. – (Серія «Вища освіта ХХІ століття»). – Бібліогр.: с. 295-317.
48. Технологія наукових досліджень (схеми на приклади) [Тескт]: навч. посіб. / [уклад. Дороніна М.С.]; Харк. нац. экон. ун-т. – [2-ге вид., виправл. і доповн.]. – Х. : ИНЖЕК, 2006. – 101 с.

49. Філінюк А. Г. Наукова робота студента [Тескт]: Метод. Рек. Для студентів і магістрантів усіх спец. і форм навчання. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, 2007. – 74 с. – Бібліогр.: с. 63-64.
50. Цоцюра С. В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень [Тескт]: конспект лекцій / С. В. Цоцюра; Київ. нац. ун-т буд.-ва і архіт. – К.: КНУВА, 2004. – 43 с. – Бібліогр.: с. 42-43.
51. Чернець М. В. Організація наукових досліджень та їх статистичний аналіз [Тескт]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Чернець М. В., Цекот Д. Д.; Дрогобич. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, Люблін. політехн. ін-т. – Дрогобич: ДППУ, 2006. – 214 с. – Бібліогр.: с. 209-212.
52. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця [Тескт]: посіб. для аспірантів і здобувачів наук. ступеня / А. М. Черній; заг. ред. Ібатуллін І. І.; Нац. аграр. ун-т. – К.: Арістей, 2004. – 231 с.
53. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Тескт]: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
54. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт [Тескт]: навч. посіб. / Р. Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 361 с. – Бібліогр.: с. 359-361.
55. Шкарабура М. Г. Методологія і методика наукових досліджень [Тескт]: [навч. посіб.] / Шкарабура М. Г., Галицька А. А. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2004. – 79 с. – Бібліогр.: с. 77-79.
56. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня [Тескт]: метод. поради / Авт.-упоряд. Л. А. Пономаренко. – К.: Ред. «Бюл. Вищ. атестат. комісії України»: Толока, 2001. – 80 с.